

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών
του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τίτλο:**

«Προηγμένη Μηχανική Ενεργειακών Συστημάτων»

(Advanced Engineering of Energy Systems) - ADVENS

σε εφαρμογή του Ν.4485/2017 (ΦΕΚ 114 Α').

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις.

Το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας διοργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 το οποίο διέπεται από την εγκριτική απόφαση ίδρυσης του Προγράμματος και τις διατάξεις του Ν.4485/2017 όπως ισχύει. Τη Διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Ο παρών κανονισμός εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της εγκριτικής απόφασης, η οποία εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Άρθρο 2

Αντικείμενο και σκοπός.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει ως αντικείμενο την κατανόηση των βασικών αρχών και τεχνολογιών, αλλά και την εμβάθυνση σε προηγμένες μεθόδους ανάλυσης, σχεδιασμού, βελτιστοποίησης και ελέγχου ενεργειακών συστημάτων, συνδυάζοντας περιοχές των επιστημών του Μηχανικού, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή τους σε καινοτόμες, φιλικές προς το περιβάλλον ενεργειακές τεχνολογίες και τη συμβολή τους στην διάδοση αυτών.

Σκοπός είναι να εξοπλίσει τους φοιτητές με τις προηγμένες διεπιστημονικές δεξιότητες που απαιτούνται για το σχεδιασμό, τη βελτιστοποίηση και την αξιολόγηση της τεχνικής και οικονομικής βιωσιμότητας των ενεργειακών συστημάτων.

Στα πλαίσια αυτά οι φοιτητές θα αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις που διέπουν την σύγχρονη υπολογιστική μηχανική, τις ενεργειακές τεχνολογίες και της διαχείρισης ενεργειακών συστημάτων, ζητήματα που χαρακτηρίζονται από διεπιστημονικότητα, διευρύνοντας το χαρακτήρα του ΠΜΣ. Θα εξοικειωθούν με τις τελευταίες τεχνικές δεξιότητες που απαιτούνται για το σχεδιασμό ενεργειακών συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της Ανάλυσης Πεπερασμένων Στοιχείων (FEA) και να εστιάσουν σε πτυχές όπως η αξιοπιστία, η ασφάλεια, η λειτουργία, η συντήρηση και η τεχνικό-περιβαλλοντική ανάλυση νέων λύσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Οι στόχοι του προγράμματος ΠΜΣ περιλαμβάνουν:

- Την ανάπτυξη και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στις τεχνολογίες διαχείρισης και αξιοποίησης Ενεργειακών Πόρων (Ορυκτών και Ανανεώσιμων)
- Την κατάρτιση επιστημόνων και ερευνητών από τον χώρο των Θετικών επιστημών και των επιστημών Μηχανικού
- Την ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους καθώς και τον εμπλουτισμό των γνώσεων και την απόκτηση κριτικής ικανότητας για την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με θέματα διαχείρισης ενέργειας και αξιοποίησης ορυκτών και φυσικών πόρων.

- Την παροχή της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και εξειδίκευσης έμπειρων μηχανικών, επιστημόνων και τεχνολόγων αλλά και της εκπαίδευσης νέων μηχανικών, επιστημόνων και τεχνολόγων σε νέες τεχνολογίες και μεθόδους σχεδιασμού που αφορούν στη διαχείριση και αξιοποίηση ορυκτών και φυσικών ενεργειακών πόρων.
- Την διευκόλυνση της προσαρμοστικότητας των εκπαιδευόμενων στις ραγδαίες αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στον ενεργειακό τομέα.
- Την μετεκπαίδευση νέων απόφοιτων μηχανικών και επιστημόνων και την προετοιμασία τους για ερευνητική εργασία στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το ΜΠΣ μέσω της εκπόνησης μεταπτυχιακών εργασιών.
- Την διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο Π.Μ.Σ., με την εισαγωγή και τήρηση αυστηρών κανόνων και διεθνών προτύπων υλοποίησης προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών.
- Την δημιουργία πρωτότυπου διδακτικού / εποπτικού υλικού υψηλού επιπέδου γνώσεων, θεωρητικών αναλύσεων και πρακτικών ασκήσεων, για όλα τα μαθήματα και τις εργαστηριακές ασκήσεις σε ηλεκτρονική μορφή για την διδασκαλία μέσω ηλεκτρονικών μέσων.
- Την αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών στην εκπαίδευση με την εφαρμογή πρωτοποριακών καινοτομιών της ηλεκτρονικής διδασκαλίας και αξιολόγησης στα μαθήματα με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακός Τίτλος.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους, οι φοιτητές λαμβάνουν Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Προηγμένη Μηχανική Ενεργειακών Συστημάτων» (Master of Science in “Advanced Engineering of Energy Systems”).

Ο τίτλος σπουδών του εν λόγω Π.Μ.Σ. απονέμεται από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 και 45 του Ν. 4485/2017 και της ΑΠ 3981/14-04/2016 (ΦΕΚ Β' 1280/05-05-2016).

Άρθρο 4

Όργανα του Προγράμματος.

Όργανα του προγράμματος είναι η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.). Ο Διευθυντής του Προγράμματος εκλέγεται από την Συνέλευση του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών με πλειοψηφία. Με τεκμηριωμένη εισήγηση του Διευθυντή του Προγράμματος προς τη Συνέλευση του Τμήματος, αποφασίζεται το Δ.Ε.Π., ΕΔΙΠ & ΕΤΕΠ προσωπικό του τμήματος. Πρόεδρος της Σ.Ε. είναι ο Διευθυντής του Προγράμματος. Έργο της Σ.Ε. είναι η παρακολούθηση και ο συντονισμός της λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Επίσης, η Σ.Ε. ορίζει τον επιβλέποντα και την τριμελή εξεταστική επιτροπή κάθε διπλωματικής εργασίας. Τα μέλη της Σ.Ε. εκλέγονται, επίσης, για μία διετία.

Λειτουργία Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. ορίζεται από την τη Συνέλευση του Τμήματος, και συνεδριάζει υπό την προεδρία του Διευθυντή του Προγράμματος. Έργο της Σ.Ε. είναι η παρακολούθηση και ο συντονισμός της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., ο ορισμός του επιβλέποντα και της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής κάθε διπλωματικής εργασίας καθώς και τα καθήκοντα τα οποία πιθανόν της έχουν ανατεθεί από την Συνέλευση του τμήματος. Η Σ.Ε. συνεδριάζει εφόσον προκύψουν ζητήματα της αρμοδιότητάς της και καταθέτει σχετικές εισηγήσεις στην Συνέλευση του τμήματος.

Άρθρο 5

Διδάσκοντες.

Με απόφαση της Σ.Ε. η επιλογή του Διδακτικού Προσωπικού του Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 36 του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ Α' 114/04-08-2017).

1. Οι διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. προέρχονται κατά εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον από μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών ΠΔΜ, ή διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011. Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθως η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.
2. Μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου Α.Ε.Ι. ή/και άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και
3. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ.
4. Απαραίτητη προϋπόθεση για την διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. είναι η συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου των διδασκόντων (διδακτορικού διπλώματος και του εν γένει ερευνητικού έργου), με αυτό του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.
5. Η επιλογή των διδασκόντων και η κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. γίνεται από την Σ.Ε.
6. Με απόφαση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. ορίζεται για κάθε μάθημα ένα διδάσκων ως "Συντονιστής" που συνεπικουρεί τον Διευθυντή στην κατάρτιση του περιγράμματος και του περιεχομένου κάθε μαθήματος. Ο "Συντονιστής" πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. ή ερευνητής του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος του Π.Μ.Σ. Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων για κάθε "Συντονιστή" είναι τρία (3) ανά ακαδημαϊκό έτος. Καθήκοντα συντονιστή μπορούν να αναλάβουν Ε.Δ.Ι.Π. (με διδακτορικό) ή συνεργαζόμενοι μεταδιδακτορικοί υπότροφοι του ΠΔΜ.
7. Ο μέγιστος αριθμός διπλωματικών εργασιών για κάθε διδάσκοντα είναι τρεις (3) ανά ακαδημαϊκό έτος.
8. Όλοι οι διδάσκοντες, ανεξαρτήτως του καθεστώτος συνεργασίας τους στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται στην πιστή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος Κανονισμού. Ο Διευθυντής του Προγράμματος είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων των διδασκόντων, και ειδικότερα:
  - την πιστή και ακριβή τήρηση του προγράμματος και του ωραρίου των παραδόσεων του κάθε μαθήματος
  - τον έλεγχο της παρουσίας των φοιτητών
  - τον καθορισμό του περιεχομένου του μεταπτυχιακού μαθήματος με τρόπο που αυτό να είναι έγκυρο και σύμφωνο με τις τρέχουσες εξελίξεις
  - την τήρηση από κάθε διδάσκοντα τουλάχιστον δύο ωρών γραφείου την εβδομάδα, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος
  - την υποβολή κατά την έναρξη του εξαμήνου προς διανομή στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. του αναλυτικού προγράμματος (syllabus), που θα καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε ενότητα του μαθήματος, μελέτες περιπτώσεων και τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία και αρθρογραφία.
  - την έκδοση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα εξέτασης. Αν ένα μάθημα διδάσκεται από δύο ή περισσότερα μέλη ΔΕΠ ο τρόπος βαθμολόγησης προκαθορίζεται, σε συμφωνία με τον Διευθυντή του Προγράμματος.
9. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί από τον Διευθυντή Σπουδών τυχόν ανεπάρκεια ή πλημμελής ανταπόκριση στα καθήκοντα οιαδήποτε διδάσκοντα, ή μη τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος Κανονισμού, αναθέτει στην Σ.Ε. την διερεύνηση του ζητήματος.

Άρθρο 6
Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι ΑΕΙ που προέρχονται από Τμήματα Μηχανικών της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Πιο συγκεκριμένα, απευθύνεται σε απόφοιτους διπλωματούχους Μηχανικούς Σχολών Πολυτεχνείων ή Τμημάτων Πολυτεχνικών Σχολών Πανεπιστημίων και Πτυχιούχους Σχολών Τεχνολογικών Εφαρμογών ΤΕΙ. Κατ' εξαίρεση γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι ΑΕΙ που προέρχονται από άλλα Τμήματα, αν τεκμηριώνουν πολυετή επαγγελματική εμπειρία καταλλήλου επιπέδου σε σχετικά αντικείμενα. Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ του ν. 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

1. Οι πτυχιούχοι ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής οφείλουν να προσκομίσουν ισοτιμία του τίτλου τους από το αρμόδιο όργανο, μέχρι την ολοκλήρωση του Προγράμματος.
2. Προϋπόθεση για την επιλογή αποτελεί η καλή γνώση (επίπεδο B2) της μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 2 του ν. 4485/2017, που αποδεικνύεται από τα αναγνωριζόμενα από το ΑΣΕΠ πιστοποιητικά γλωσσομάθειας. Επικουρικά, η καλή γνώση ξένης γλώσσας μπορεί να τεκμαίρεται από σπουδές στην χώρα της γλώσσας, ή την δημοσίευση σημαντικού αριθμού επιστημονικών εργασιών στην υπόψη γλώσσα.
3. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με βάση τα παρακάτω δικαιολογητικά υποψηφιότητας:
  - Αίτηση υποψηφιότητας συνοδευόμενη από «Δήλωση Σκοπιμότητας» (Statement of Purpose) στην ελληνική ή/και την αγγλική γλώσσα, περίπου 500 λέξεων, στην οποία πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι παρακολούθησης του ΜΠΣ, καθώς και η προσδοκία των αποκτώμενων δεξιοτήτων και γνώσεων από την φοίτηση σε αυτό.
  - Επικυρωμένο αντίγραφο Πτυχίου ή Διπλώματος
  - Επικυρωμένο αντίγραφο της Αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου ή διπλώματος
  - Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
  - Δύο συστατικές επιστολές από μέλη Δ.Ε.Π. ή επαγγελματικό φορέα. Οι συστατικές επιστολές πρέπει να είναι υπογεγραμμένες και να υποβάλλονται σε κλειστό φάκελο υπογεγραμμένο από τον αποστολέα.
  - Επικυρωμένο αντίγραφο πιστοποίησης γλωσσομάθειας της αγγλικής ή άλλης ξένης γλώσσας (επίπεδο B2).
  - Τίτλοι σπουδών, εκτός του βασικού, εάν υπάρχουν.
  - Φωτοτυπία διαβατηρίου ή ταυτότητας
  - Δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες
  - Απλές φωτοτυπίες άλλων εγγράφων τα οποία πιθανά υποστηρίζουν την αίτηση του/της υποψηφίου (επιπρόσθετα προσόντα όπως πιστοποιητικά παρακολούθησης σεμιναρίων κλπ.).
4. Στα ακαδημαϊκά κριτήρια επιλογής περιλαμβάνονται ιδίως ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.
5. Η Επιτροπή επιλογής διατηρεί το δικαίωμα να καλέσει τους υποψηφίους σε συνέντευξη
6. Αρμόδια για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων ή τη διεξαγωγή εξετάσεων και συνεντεύξεων, τα αποτελέσματα των οποίων συνεκτιμώνται κατά την επιλογή, είναι η Συντονιστική Επιτροπή.
7. Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής, μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Προγράμματος, συγκροτείται επιτροπή επιλογής, η οποία είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των υποψηφίων, οι οποίοι προσκόμισαν εμπρόθεσμα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
8. Οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές οι οποίοι έχουν αποδεχθεί την προσφορά θέσης στο πρόγραμμα υποχρεούνται να καταβάλουν το ποσό των της 1^{ης} δόσης των διδάκτρων για την επικύρωση της συμμετοχής τους στο Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων (ανακοίνωση της αποδοχής στο Π.Μ.Σ.). Το ποσό αυτό

πληρώνεται έναντι ως μέρος των διδάκτρων. Ο φοιτητής υποχρεούται με την έναρξη κάθε εξαμήνου να καταβάλει τα διδάκτρα του εξαμήνου για την ανανέωση της εγγραφής τους στο Π.Μ.Σ. Το ποσό αυτό δεν επιστρέφεται σε περίπτωση που ο υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής δεν παρακολουθήσει το πρόγραμμα. Στην περίπτωση αποχώρησης του φοιτητή στην πορεία των σπουδών τα ήδη πληρωμένα διδάκτρα επίσης δεν επιστρέφονται και οφείλει όλα τα διδάκτρα των εξαμήνων που παρακολούθησε.

9. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το ΠΔΜ υποχρεούται να εξασφαλίζει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.
10. Το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, και για τον σκοπό αυτό, η Συντονιστική Επιτροπή ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων. Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής. Ο μικρότερος βαθμός που μπορεί να πάρει Διπλωματική εργασία για να θεωρηθεί επιτυχής είναι έξι (6,0).
11. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο της οικείας Σχολής.
12. Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων.
13. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).
14. Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34, του ν. 4485/2017, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 45, του ν. 4485/2017, μόνο σε Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΠΔΜ όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο Π.Δ.Μ.
15. Στο Πρόγραμμα μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, χωρίς εξετάσεις ή συνέντευξη:
  - (α) αριστούχοι και πρωτεύσαντες απόφοιτοι των Πολυτεχνικών τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
  - (β) υπότροφοι του Ι.Κ.Υ. που επιλέγουν με γραπτή αίτησή τους το οικείο Π.Μ.Σ και πέτυχαν στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικειμένου του Π.Μ.Σ αλλά και αλλοδαποί υπότροφοι του Ελληνικού Κράτους.
16. Η Συντονιστική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Προγράμματος, αποφασίζει για τον αριθμό των περιπτώσεων 15(α) και 15(β), με βάση τη σχετική εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
17. Ο μέγιστος αριθμός εισακτέων που μπορεί να οριστεί κατ' ανώτατο όριο είναι σαράντα (40) άτομα κατ' έτος.
18. Τα τυχόν πειθαρχικά παραπτώματα αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των διατάξεων του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

19. Στους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές (Μ.Φ.) είναι δυνατόν να ανατίθεται επικουρικό έργο (επιτήρηση εξετάσεων των προπτυχιακών φοιτητών, εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις) και σε κάθε περίπτωση μετά από αποφάσεις των αρμοδίων συλλογικών οργάνων.
20. Οι Μ.Φ. συμμετέχουν με εκπροσώπους τους οι οποίοι ορίζονται από τον νόμιμο σύλλογο μεταπτυχιακών φοιτητών σε όλα τα συλλογικά όργανα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, στα οποία προβλέπεται από την εκάστοτε νομοθεσία.

Άρθρο 7 **Χρονική Διάρκεια**

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 98 του Ν. 4310/2014 (Α' 258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 80 παρ. 11 περ. α του Ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 47 περ. γ του Ν. 4025/2011 (Α' 228), του άρθρου 5 παρ. 8 του Ν. 4076/2012 (Α' 159) και του άρθρου 34 παρ. 2 του Ν. 4115/2013 (Α' 24), του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/4.8.2017, τ.Α') «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023– 2024, οπότε και θα αξιολογηθεί η δυνατότητα συνέχισης της λειτουργίας του.

Η διάρκεια του προγράμματος είναι δεκαοκτώ (18) μήνες (τρία (3) εξάμηνα) και ολοκληρώνεται σε δύο στάδια:

- (α) το στάδιο διεξαγωγής μαθημάτων (σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα), χειμερινό και εαρινό, και
- (β) ένα εξάμηνο το στάδιο εκπόνησης, παρουσίασης και εξέτασης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει δεκατρείς (13) πλήρεις διδακτικές εβδομάδες για κάθε μάθημα, σε κάθε εξάμηνο.

Το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει υποχρεωτική παρακολούθηση δέκα (10) μαθημάτων συνολικά στα δύο (2) διδακτικά εξάμηνα. Από αυτά πέντε (5) είναι υποχρεωτικά και πέντε (5) μαθήματα επιλογής. Ακολουθεί η εκπόνηση και υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Άρθρο 8 **Πρόγραμμα Μαθημάτων – Παρακολούθηση - Εξετάσεις.**

1. Το Πρόγραμμα προσφέρεται στην Ελληνική ή/και την Αγγλική, με κύρια γλώσσα την Ελληνική.
2. Η διάρκεια του προγράμματος είναι δεκαοκτώ (18) μήνες (τρία (3) εξάμηνα) και ολοκληρώνεται σε δύο στάδια:
  - (α) το στάδιο διεξαγωγής μαθημάτων (σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα), χειμερινό και εαρινό, και
  - (β) ένα εξάμηνο το στάδιο εκπόνησης, παρουσίασης και εξέτασης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
3. Ειδικά για εργαζόμενους φοιτητές, δίνεται η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας του προγράμματος σε 3 έτη.
4. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια στο τρίτο εξάμηνο των σπουδών του/της συμμετέχει σε πρόγραμμα ERASMUS η διάρκεια των σπουδών του παρατείνεται μέχρι τέλος του προγράμματος στο οποίο συμμετέχει.
5. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει δεκατρείς (13) πλήρεις διδακτικές εβδομάδες για κάθε μάθημα, σε κάθε εξάμηνο.
6. Το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει υποχρεωτική παρακολούθηση δέκα (10) μαθημάτων συνολικά στα δύο (2) διδακτικά εξάμηνα. Από αυτά πέντε (5) είναι υποχρεωτικά και πέντε (5) μαθήματα επιλογής. Ακολουθεί η εκπόνηση και υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.
7. Το πρώτο εξάμηνο περιλαμβάνει πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα και το δεύτερο εξάμηνο πέντε (5) μαθήματα επιλογής. Σε κάθε υποχρεωτικό μάθημα αποδίδονται έξι (6) διδακτικές

μονάδες, και σε κάθε μάθημα επιλογής έξι (6) διδακτικές μονάδες. Ωσαύτως, σε κάθε διδακτικό εξάμηνο αποδίδονται τριάντα (30) διδακτικές μονάδες.

8. Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής (άρθρο 6 παρ. 8(ε) του παρόντος) είναι δυνατή η διδασκαλία, και αντίστοιχα η παρακολούθηση, μέχρι του 30% οιοδήποτε μαθήματος του Π.Μ.Σ. με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, υπό την προϋπόθεση ότι διατίθενται τα απαιτούμενα μέσα για τον σκοπό αυτό.
9. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία έχει χρονική διάρκεια ένα διδακτικό εξάμηνο και λαμβάνει τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες βάσει του απαιτούμενου φόρτου εργασίας.
10. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης απονέμεται μετά τη συμπλήρωση των 90 διδακτικών μονάδων (ECTS) από όλα τα εξάμηνα.
11. Το πρόγραμμα μαθημάτων και η έναρξή τους ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και περιλαμβάνεται στον οδηγό σπουδών του, διανέμεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές με την έναρξη του αντίστοιχου εξαμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.
12. Η Συντονιστική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του Διευθυντή, μπορεί να αποφασίζει κάθε έτος την τροποποίηση του προγράμματος μαθημάτων, με την τήρηση της νόμιμης διαδικασίας.
13. Η Συντονιστική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Προγράμματος, μπορεί να καθορίζει:
  - τον αριθμό των ελάχιστων διδακτικών ωρών ανά εξάμηνο και τον τρόπο αναπλήρωσής τους,
  - τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων
  - το αναλυτικό πρόγραμμα του Π.Μ.Σ., και το ωρολόγιο πρόγραμμα,
  - το ακαδημαϊκό ημερολόγιο και το πρόγραμμα εξετάσεων που θα περιλαμβάνει:
    - α. ημερομηνία έναρξης εξαμήνου,
    - β. ημερομηνία έναρξης κάθε μαθήματος,
    - γ. ημερομηνία εξέτασης κάθε μαθήματος,
    - δ. ημερομηνία καταβολής διδάκτρων,
    - ε. ημερομηνία λήξης του εξαμήνου.

Το πρόγραμμα σπουδών έχει ως εξής:

1^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1st Term)

Πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα από τον κάτωθι προσφερόμενο κατάλογο

Τίτλος μαθήματος (<i>Course title</i>)	Τύπος μαθήματος (<i>Course type</i>)	Πιστωτικές μονάδες (<i>ECTS</i>)
Θερμορευστομηχανική	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	6
Τεχνολογίες Παραγωγής και Αποθήκευσης Ενέργειας	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	6
Υπολογιστικές Μέθοδοι Σχεδιασμού και Βελτιστοποίησης Κατασκευών	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	6
Ανάλυση Κινδύνου και Αξιοπιστία Ενεργειακών Συστημάτων	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	6
Μέθοδοι Βελτιστοποίησης Ενεργειακών Συστημάτων	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	6
ΣΥΝΟΛΟ (<i>total</i>)		30

2^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2nd Term)

Πέντε (5) μαθήματα επιλογής από τον κάτωθι προσφερόμενο κατάλογο

Τίτλος μαθήματος (<i>Course title</i>)	Τύπος μαθήματος (<i>Course type</i>)	Πιστωτικές μονάδες (<i>ECTS</i>)
Υπολογιστική Ρευστομηχανική	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Τεχνολογίες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Μέθοδοι Ανάλυσης Τάσεων: Θεωρία, Προσομοίωση, Πείραμα	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Έλεγχος Δομικής Ακεραιότητας Μηχανικών Συστημάτων	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Αλληλεπίδραση Ρευστών και Στερεών	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Επεξεργασία και Διαχείριση Πειραματικών Δεδομένων	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Διαχείριση Περιβαλλοντικών και Ενεργειακών Συστημάτων	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
Ανάλυση Κύκλου Ζωής Ενεργειακών Συστημάτων	Επιλογής (<i>Elective</i>)	6
ΣΥΝΟΛΟ (total)		30

3^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ (3rd Term)

Τίτλος μαθήματος (<i>Course title</i>)	Τύπος μαθήματος (<i>Course type</i>)	Πιστωτικές μονάδες (<i>ECTS</i>)
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (<i>Master thesis</i>)	Υποχρεωτικό (<i>Compulsory</i>)	30
ΣΥΝΟΛΟ (total)		30

Φοιτητής του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών καθίσταται κάτοχος του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης όταν:

- Έχει παρακολουθήσει με επιτυχία όλα τα μαθήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού.
- Έχει εγκριθεί, παρουσιαστεί και αξιολογηθεί η μεταπτυχιακή του εργασία.

Άρθρο 9

Λειτουργία του Προγράμματος.

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα φροντιστήρια και άλλες δραστηριότητες, που προβλέπονται για κάθε μάθημα.
2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένοι:
3. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.
4. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
5. Να καταβάλουν τις δόσεις των τελών φοίτησης, σύμφωνα με το πρόγραμμα καταβολών που ανακοινώνεται στην αρχή του Προγράμματος.

6. Η αξιολόγηση των φοιτητών για κάθε μάθημα πραγματοποιείται από το διδάσκοντα με τον τρόπο που ο ίδιος έχει ορίσει και γραπτώς έχει παραδώσει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. (είτε με την εκπόνηση εργασίας μαθήματος είτε με εργασία εργασίας μαθήματος και τελική εξέταση, είτε με τελική εξέταση) πριν από την έναρξη των παραδόσεων. Η βαθμολογική κλίμακα είναι 0-10 και ως κατώτερος προβιβασίμος βαθμός για τα μαθήματα θεωρείται το πέντε (5).
7. Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών σε κάθε μάθημα ανακοινώνεται από τον διδάσκοντα στην πρώτη παράδοση του μαθήματος. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμπληρώνουν ανώνυμα τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης (Ν.3374/2005) βάσει αντικειμενικής και ακαδημαϊκής κρίσης μεταξύ της 8ης και 10ης εβδομάδας διεξαγωγής του μαθήματος.
8. Για κάθε μάθημα που παρέχεται, προβλέπεται συνεχής αξιολόγηση της απόδοσης του φοιτητή που περιλαμβάνει: ατομικές εργασίες, προφορικές παρουσιάσεις ατομικών εργασιών, ομαδικές εργασίες, τεχνικές εκθέσεις καθώς και συμμετοχή στις τελικές εξετάσεις. Ο χαρακτηρισμός της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών καθορίζεται ως εξής: 0-3,9 «κακώς», 4-4,9 «ανεπαρκώς», 5-6,9 «καλώς», 7-9 «λίαν καλώς», 9-10 «άριστα».
9. Εάν κάποιος φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις έχει τη δυνατότητα να επαναλάβει τις εξετάσεις του μαθήματος.
10. Σε περίπτωση και νέας αποτυχίας ο φοιτητής εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος (άρθρο 34, παρ. 6, ν. 4485/2017). Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος για την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση και νέας αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το πρόγραμμα.
11. Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να αποτύχει ο φοιτητής ανά εξάμηνο είναι το 50% των μαθημάτων του τυπικού εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας δίνεται η ευκαιρία να αναπληρώσει, με εκπόνηση (νέων) γραπτών εργασιών με τα ίδια ή με διαφορετικά θέματα και πάντως στα ίδια γνωστικά αντικείμενα, μετά από σύμφωνη γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. Η οριστική αποτυχία (κάτω από την βάση) σε περισσότερα από τρία μαθήματα ανά εξάμηνο συνεπάγεται τη διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα.
12. Εάν ο φοιτητής απορριφθεί στο στάδιο της διπλωματικής εργασίας τότε έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης, μετά από εισήγηση της Εξεταστικής Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή του παρέχεται χρόνος 3 μηνών. Σε περίπτωση και δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής λαμβάνει βεβαίωση παρακολούθησης του Προγράμματος και δεν του απονέμεται το Μ.Δ.Ε.
13. Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές εκπονούν την διπλωματική τους εργασία, την οποία υποχρεούνται να υποβάλουν στο τέλος του 3ου εξαμήνου.

Άρθρο 10

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

1. Η διπλωματική εργασία είναι αυτόνομη ερευνητική εργασία, με θέμα συναφές με το πρόγραμμα και παρέχεται καθοδήγηση όσον αφορά την επιλογή του θέματος και των προοπτικών του, καθώς και επίβλεψη κατά τη διάρκεια εκπόνησης της.
2. Για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) ορίζεται από τη Σ.Ε. ένα μέλος Δ.Ε.Π ως επιβλέπων καθηγητής (Ε.Κ.), καθώς και δύο μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία συμπληρώνουν την συμβουλευτική επιτροπή εκπόνησης η οποία αποτελεί και την εξεταστική επιτροπή. Στην τριμελή επιτροπή, και ως επιβλέπων, μπορεί να συμμετέχει μέχρι ένα (1) μέλος ΔΕΠ σε πανεπιστήμιο εκτός ΠΔΜ ή Ερευνητής σε ερευνητικό κέντρο, εφόσον είναι διδάσκων στο ΠΜΣ. Στην τριμελή επιτροπή (όχι ως επιβλέποντες) μπορούν να συμμετέχουν και μέλη ΕΔΙΠ (με διδακτορικό δίπλωμα) καθώς και συνεργαζόμενοι διδάσκοντες στο ΠΜΣ, οι οποίοι δεν έχουν θέση μέλους ΔΕΠ ή ερευνητή.
3. Ο τελικός βαθμός είναι ο αριθμητικός μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών μελών της εξεταστικής επιτροπής. Η βαθμολογική κλίμακα είναι 0-10 και ως κατώτερος προβιβασίμος για την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία το έξι (6).
4. Η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.) είναι υποχρεωτική για όλους τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές και γίνεται υπό την καθοδήγηση του Ε.Κ.. Στις αρχές του 3ου

εξαμήνου οι φοιτητές/τριες του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης αναλαμβάνουν την εκπόνηση της Διπλωματικής τους Εργασίας. Κάθε διδάσκων του Π.Μ.Σ. οφείλει να προτείνει από 3 έως 5 θέματα για την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας από τους φοιτητές. Ακολουθώντας, συντάσσεται κατάλογος με τα προτεινόμενα θέματα όλων των μελών του Π.Μ.Σ., ο οποίος διανέμεται στους φοιτητές και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ..

5. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει την υποχρέωση να επιλέξει θέμα Δ.Ε. και Επιβλέποντα Καθηγητή (Ε.Κ.). Η οριστική διαμόρφωση του θέματος της Δ.Ε. γίνεται από τους φοιτητές σε συνεννόηση και συμφωνία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με τη σύμφωνη γνώμη του Ε.Κ. υποβάλλει αίτηση ανάθεσης θέματος Δ.Ε. στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ με την υπογραφή του Ε.Κ., για την έκδοση απόφασης ανάθεσης Διπλωματικών Εργασιών από την Σ.Ε σε όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές για κάθε ακαδημαϊκό έτος. Στο έντυπο ανάθεσης συμπεριλαμβάνεται η τριμελής επιτροπή.
6. Η αποδοχή της πρότασης θέματος Δ.Ε. για έρευνα γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, τη συμβολή σε αναμενόμενα οφέλη και τα στοιχεία πρωτοτυπίας στην προσέγγιση. Κατά τη διάρκεια του 3ου εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να εκπονήσει και να ολοκληρώσει την διπλωματική εργασία του.
7. Η Συντονιστική Επιτροπή και ο Ε.Κ. έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Η διπλωματική εργασία εκπονείται και συγγράφεται μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε μηνών από την επίσημη έγκριση του θέματος από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Π.Μ.Σ.
8. Ανάλογα με την εξέλιξη στην εκπόνηση της εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενημερώνει τον Ε.Κ., ο οποίος παρακολουθεί αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της εργασίας.
9. Η Δ.Ε. μπορεί να εκπονηθεί στα Ελληνικά ή στα Αγγλικά.
10. Η Δ.Ε. πρέπει να βασίζεται σε πρωτότυπη έρευνα σε θέμα σχετικό με τα επιστημονικά πεδία που εξυπηρετεί το ΜΠΣ και να επιδεικνύει σημαντικό βαθμό μεθοδολογικής και θεωρητικής κατάρτισης. Η συγγραφή της εργασίας βασίζεται στις προδιαγραφές εκπόνησης διπλωματικής εργασίας του Π.Μ.Σ.
11. Η Εξεταστική Επιτροπή υποβάλλει τη βαθμολογία της διπλωματικής εργασίας στην Γραμματεία του Π.Μ.Σ η οποία πρωτοκολλάται.
12. Σε περίπτωση που ο φοιτητής ζητήσει αλλαγή του Επιβλέποντα Καθηγητή ή θέματος, αποφασίζει σχετικά η Συντονιστική Επιτροπή με νέα αίτηση του.
13. Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν υποβάλλει αίτημα ανάληψης εργασίας σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των δύο μηνών από το πέρας του δευτέρου εξαμήνου μαθημάτων. Ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης είναι 4 μήνες, και ο μέγιστος 7 μήνες. Μετά από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή μπορεί να δοθεί από τη Σ.Ε., και με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς επιτροπής, παράταση 3 μηνών. Μετά το τέλος και της ημερομηνίας αυτής η διπλωματική εργασία χαρακτηρίζεται ως μη περατωθείσα, και εφαρμόζονται τα σχετικά με το άρθρο 6, παράγραφος 10. Σε περίπτωση που ο φοιτητής έχει πάρει παράταση 3 μηνών, η αποτυχία στη εξέταση της διπλωματικής εργασίας συνιστά λόγο μη απόκτησης του Μ.Δ.Ε. Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής λαμβάνει βεβαίωση παρακολούθησης του Προγράμματος και δεν του απονέμεται το Μ.Δ.Ε.

Άρθρο 11

Αξιολόγηση μαθημάτων, διδασκόντων, φοιτητών, υποδομής Τμήματος.

Το πρόγραμμα και οι διδάσκοντες σ' αυτό αξιολογούνται σύμφωνα με το Νόμο 3374/2005 και τις διαδικασίες της Α.ΔΙ.Π.. Συγκεκριμένα, από την 8η έως τη 10η εβδομάδα μαθημάτων με ευθύνη της Γραμματείας του Π.Μ.Σ., σε κάθε μάθημα του Π.Μ.Σ., μοιράζεται στους φοιτητές ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση του μαθήματος όπως και των διδασκόντων του. Το σχετικό έντυπο καλύπτει το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το βαθμό συσχέτισης του με την πράξη και τις αρχές και τη φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. Η αξιολόγηση των διδασκόντων από

τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με τα συμπληρωμένα έντυπα σφραγίζονται σε ειδικό φάκελο. Σύμφωνα με τις επιταγές της ΜΟ.ΔΙ.Π., είναι δυνατή και η ηλεκτρονική αξιολόγηση.

Στις αρμοδιότητες της Σ.Ε. περιλαμβάνεται ο καθορισμός διαδικασίας ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία του Π.Μ.Σ.

Με την κατάθεση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ο φοιτητής καταθέτει στη γραμματεία του ΠΜΣ και ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. Η σύνταξη των ερωτηματολογίων γίνεται από τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος και η επεξεργασία τους γίνεται με ευθύνη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Με ευθύνη της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης στο τέλος του κάθε κύκλου σπουδών του Π.Μ.Σ. Η έκθεση εγκρίνεται από τη Συνέλευση του τμήματος και στη συνέχεια υποβάλλεται στη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος. Τα περιεχόμενα της έκθεσης αξιολόγησης ορίζονται από την ΑΔΙΠ ή την ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

Άρθρο 12

Προϋποθέσεις-Υποχρεώσεις για την απόκτηση του Π.Μ.Σ.

1. Για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) απαιτείται η συγκέντρωση των απαιτούμενων από το Π.Μ.Σ. πιστωτικών μονάδων με την επιτυχή εξέταση των προβλεπόμενων μαθημάτων και της Διπλωματικής Εργασίας.
2. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν τις υποχρεώσεις τους, οι οποίες απορρέουν από την παρακολούθηση του Π.Μ.Σ., απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ). Η απονομή των τίτλων σπουδών πραγματοποιείται εντός του επόμενου εξαμήνου από την περάτωση των σπουδών στον ελάχιστο χρόνο διάρκειάς τους. Στον απόφοιτο του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγείται πριν από την τελετή απονομής του τίτλου, βεβαίωση ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του προγράμματος.
3. Πρωτότυπο δίπλωμα εκδίδεται μόνο ένα και δεν αντικαθίσταται σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής από οποιαδήποτε αιτία. Ο κάτοχος του Μ.Δ.Ε. δικαιούται να λάβει δωρεάν όσα πιστοποιητικά / αντίγραφα διπλώματος επιθυμεί, εφόσον καταβάλει παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του σχετικού Οργάνου του ΠΔΜ.
4. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) εκδίδεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., υπογράφεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με την ανάγλυφη σφραγίδα του Ιδρύματος. Στο Μ.Δ.Ε. αναγράφονται το Ίδρυμα που συμμετέχει στην οργάνωση του ΠΜΣ, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Μ.Δ.Ε., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., τα στοιχεία του φοιτητή και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης της επίδοσης του ως Καλώς – Λίαν Καλώς – Άριστα. Ο χαρακτηρισμός αυτός προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των 9 μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ο βαθμός είναι ο μέσος αριθμητικός εκείνων της τριμελούς επιτροπής εξέτασης της διπλωματικής εργασίας στην οποία συμμετέχει και ο επιβλέπων καθηγητής), στρογγυλοποιημένα στο πλησιέστερο πρώτο δεκαδικό. Η τελική βαθμολογία του Π.Μ.Σ. θα προκύπτει από αλγόριθμο που λαμβάνει υπόψη συντελεστή βαρύτητας βάση πιστωτικών μονάδων (ECTS), τόσο για τους Βαθμούς των Υποχρεωτικών Μαθημάτων (ΥΜ), των Μαθημάτων Επιλογής (ΜΥ) αλλά και τον Βαθμό της Διπλωματικής εργασίας (ΒΔ). Ο αλγόριθμος του βαθμού πτυχίου (ΒΠ) είναι:

$$BΠ = \left[\frac{(\sum YM \times 1.067) + (\sum ME \times 0.8) + BΔ \times 3}{11} \right]$$

Ο βαθμός του Μ.Δ.Ε. χαρακτηρίζεται ως Καλώς από 5,0 έως 6,9, Λίαν Καλώς από 7,0 έως 8,9 και Άριστα από 9,0 έως 10.

5. Στο Μ.Δ.Ε. επισυνάπτεται παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) σε σχέση με το οποίο ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 15ν. 3374/2005 και της ΥΑ Φ5/ 89656/Β3/13-8-07 (ΦΕΚ 1466ΤΒ). Ο τύπος του παραρτήματος σπουδών αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 13

Αναστολή Σπουδών-Διαγραφή

1. Η αδικαιολόγητη απουσία των φοιτητών πέραν των τριών (3) απουσιών συγκεκριμένου μαθήματος έχει ως συνέπεια την υποχρέωση του φοιτητή να επαναλάβει την παρακολούθηση μαθήματος σε επόμενο αντίστοιχο εξάμηνο.
2. Σε περίπτωση υπέρβασης της ανώτατης διάρκειας φοίτησης ή ελλιπούς φοίτησης σύμφωνα με τα παραπάνω, ο φοιτητής διαγράφεται. Στην περίπτωση αυτή τα καταβληθέντα δίδακτρα δεν επιστρέφονται.
3. Παρέχεται η δυνατότητα αναστολής σπουδών από την Σ.Ε. μόνο στην περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους. Επειδή το συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών προκηρύσσεται ανά έτος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που θα τους δοθεί αναστολή σπουδών στο πρώτο ή στο δεύτερο εξάμηνο φοίτησης θα συνεχίσουν τις σπουδές τους με την επόμενη ομάδα των μεταπτυχιακών φοιτητών που θα επιλεγθούν για τον επόμενο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της αναστολής σπουδών αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα που προβλέπονται από το νόμο.
4. Διαγραφή μπορεί να επέλθει: α) κατόπιν αίτησης και υπεύθυνης δήλωσης του Μ.Φ., β) στην περίπτωση μη ολοκλήρωσης των σπουδών εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων και βάσει των προϋποθέσεων που τίθενται από τον κανονισμό του Προγράμματος, γ) στην περίπτωση σοβαρού παραπτώματος. Σε κάθε περίπτωση, η διαγραφή πραγματοποιείται με απόφαση της Σ.Ε. και εκδίδεται πιστοποιητικό διαγραφής καθώς και πιστοποιητικό παρακολούθησης των μαθημάτων στα οποία ο ΜΦ έχει εξεταστεί επιτυχώς.

Άρθρο 14

Δωρεάν φοίτηση - υποτροφίες

1. Τα Α.Ε.Ι. διασφαλίζουν την πρόσβαση στο δεύτερο κύκλο σπουδών των φοιτητών που πληρούν τα ακαδημαϊκά κριτήρια εισαγωγής, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση.
2. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές Π.Μ.Σ., των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).
3. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ.. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα.
4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων.
5. Με όμοια απόφαση διαπιστώνεται κατ' έτος το ποσό που αντιστοιχεί στο εθνικό διάμεσο διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα (το ατομικό και το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του οικογενειακού), σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.
6. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη, από την Επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 31, τα εισοδήματα του τελευταίου φορολογικού έτους, για το οποίο κατά το χρόνο της επιλογής στο Π.Μ.Σ. έχει

ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

7. Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών των Π.Μ.Σ.. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.. Όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής.
8. Σε κάθε περίπτωση, τα Ιδρύματα χορηγούν υποτροφίες σε φοιτητές βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.
9. Η παράβαση από τα αρμόδια για την επιλογή των φοιτητών όργανα των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 3 και των σχετικών προβλέψεων του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συνιστά βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα, που επισύρει την πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή οριστικής απόλυσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο π.δ. 160/2008 (Α' 220).

Άρθρο 15

Διάφορες παροχές

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη και πάσο καθώς και την χρήση οποιοδήποτε υποδομών, λογισμικού κλπ. που ανήκει στο Ίδρυμα, αποκλειστικά για τις ανάγκες της εκπαίδευσής τους στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Άρθρο 16

Ορκωμοσία Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που έχει εκπληρώσει όλες της ακαδημαϊκές και οικονομικές υποχρεώσεις προς το Π.Μ.Σ., μπορεί να προχωρήσει στην τελετή ορκωμοσίας, μετά την κατάθεση στην Γραμματεία του Π.Μ.Σ. της σχετικής αίτησης και των υπολοίπων δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

Η ημερομηνία της ορκωμοσίας αποφασίζεται από την ΣΕ του Προγράμματος, μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Προγράμματος.

Άρθρο 17

Διαδικασίες αναθεώρησης του Προγράμματος

Η αναθεώρηση ενός Π.Μ.Σ. μπορεί να γίνεται για κάθε νέο κύκλο του προγράμματος με πρόταση του Διευθυντή του Προγράμματος, μετά από απόφαση της Σ.Ε., που υποβάλλεται προς την Συνέλευση του Τμήματος για έγκριση. Μετά από αυτή (την έγκριση) υποβάλλεται στην Κοσμητεία της Πολυτεχνικής Σχολής για γνωμοδότηση και, ακολούθως, υποβάλλεται στην Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για έγκριση.

Άρθρο 18

Τροποποίηση Κανονισμού

Οι διατάξεις και τα Άρθρα του παρόντος Κανονισμού μπορούν να τροποποιούνται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή του Προγράμματος και κατόπιν απόφασης της Σ.Ε.

Άρθρο 19

Πειθαρχικά παραπτώματα

Φοιτητής\τρια του Π.Μ.Σ. διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. σε περίπτωση διαπίστωσης λογοκλοπής στην μεταπτυχιακή εργασία. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα και την αντιμετώπισή τους ισχύουν οι διατάξεις που προβλέπονται στον εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.